

2011
2012

Aanbod NME-Betuwe

Bovenbouw

Boomfeestdag in Ochten, maart 2011

Algemeen

Inschrijven

De inschrijvingen voor 'NME in de Betuwe' lopen via internet, via NME-centrum Midden-Betuwe.

Het digitale catalogus- en reserveringsprogramma **nmegids.nl** is te vinden op:

www.nmebetuwe.nl onder aanbod voor P.O. (primair onderwijs). Het is ook te vinden op de site

www.pakhuishemmen.nl onder onderwijs / primair onderwijs

en op www.boerderijlingezen.nl onder NME / lesmateriaal.

Een stap-voor-stap handleiding hoe te werken met dit catalogus- en reserveringsprogramma vindt u onder de groene knop **nmegids.nl** op de homepage van de website **nmebetuwe.nl** (aan de rechterkant)

Ook staan op de resp. websites de NME aanbodgidsen voor de verschillende bouwen.

Elke school heeft een eigen inlogcode en wachtwoord. Bent u dit kwijt, neem dan contact op met de NME-contactpersoon bij u op school of met de coördinator. Gedurende het schooljaar kunt u hiermee zelf uw reserveringen maken, wijzigen en/of annuleren. U krijgt via het systeem automatisch een mailbericht van elke reservering, wijziging ed. Zorg daarom dat mailadressen correct zijn en blijven!

Voor annulering gelden de volgende regels:

- Leskisten kunt u tot 7 dagen voor uitleendatum wijzigen of annuleren.
- Materiaalzendingen kunt u tot de aangegeven 'uiterste datum' annuleren.

Annuleert u later dan genoemde termijnen, dan worden de kosten in rekening gebracht.

Ophalen en terugbrengen

Leskisten dient de school zelf op te (laten) halen en terug te (laten) brengen naar het NME-centrum in Opheusden of een van de NME-depots: OBS in Brede School Maurik, CNME 't Pakhuis in Hemmen en

OBS Stap voor Stap in Elst. Bij elke reservering wordt u gevraagd uw keuze voor een locatie te maken. Maakt u géén keuze, dan wordt het automatisch Opheusden.

Een week voor zowel de start als de afloop van een uitleenperiode krijgt u van ons per e-mail een herinneringsbericht met daarin ook adres en tijd. Hetzelfde voor het ophalen van materiaalzendingen.

U kunt gebruik maken van een koeriersdienst. Geef, als u hier gebruik van wilt maken, dit aan bij uw reservering of neem hiervoor tijdig contact met ons op. Daarvoor betaalt u € 15,- per keer, ongeacht aantal leskisten/materiaalpakketten. Als u leskisten en/of materiaalzendingen niet ophaalt, brengen wij deze toch volledig in rekening. Als u spullen niet, te laat of incompleet terug brengt, betaalt u een boete.

Kwaliteit

Alle leskisten en materiaalzendingen worden door ons nauwkeurig gecontroleerd voordat u ze krijgt. Als er iets aan mankeert/ontbreekt, wordt dat door ons vermeld. Mocht u toch nog iets anders missen, wilt u dan direct contact met ons opnemen? Daarmee kunnen we voorkomen dat we u abusievelijk kosten in rekening brengen. Raakt er iets kwijt of kapot, meldt het ons a.u.b. bij het terugbrengen.

Gemeentelijke bijdragen/subsidies en eigen bijdragen

De gemeenten Buren, Neder-Betuwe en Overbetuwe betalen aan hun respectievelijke NME-centra een bijdrage / subsidie om aan het basisonderwijs NME te kunnen aanbieden in de vorm van leskisten, materialen, excursies en diensten. Voor het lenen van leskisten ed. betalen de scholen een eigen bijdrage. Dit bedrag is een bijdrage aan de ontwikkel- en materiaalkosten. De kosten voor de materiaalzendingen zijn € 15,- per pakket (niet: per zending!). De kosten voor excursies zijn

afhankelijk van aanbieder en (kunnen) verschillen per gemeente. In de netto bedragen die de school ziet na het inloggen zijn de gemeentelijke subsidies verwerkt.

Uw school ontvangt een rekening halverwege en/of aan het einde van het schooljaar voor alle gereserveerde leskisten, afgenomen materiaalpakketten, excursies en evt. voor de koeriersdiensten. Voor materialen die zoek raken of kapot gaan, brengen wij de kosten apart in rekening.

Verantwoordelijkheid

Voor alle activiteiten geldt dat de verantwoordelijkheid voor leerlingen en materialen bij de school ligt. Ook als programma's (deels) door derden worden uitgevoerd of begeleid.

Openingstijden

Wij zijn in Opheusden, Hemmen en Elst sowieso aanwezig op de data en tijdstippen waarop u uw leskisten ed. kunt ophalen cq terugbrengen. In Maurik is een onbemande post, in de gang bij Hanneke Schalkwijk, locatiemanager van de OBS. Daar staan de materialen tijdig klaar cq verwachten we ze terug.

Bij overmacht graag afbellen via het mobiele nummer i.p.v. een mail sturen.

Andere afspraken lopen altijd via de coördinator.

Perioden

In 2011-2012 kennen we onderstaande leenperioden. Afwijkingen hiervan zijn in **overleg** mogelijk, bijv. voor een kijkavond, studiedag etc. We hebben zo goed mogelijk rekening gehouden met vakanties ed maar dat is niet altijd eenvoudig omdat we in 2 regio's werkzaam zijn (midden en zuid). U kunt suggesties voor een andere periode doen, het is aan ons om dat te honoreren...

ophalen	terugbrengen	ophalen	terugbrengen
wo. 17-8	vr. 2-9	wo.11-1	vr. 27-1
wo. 7-9	vr. 23-9	wo.1-2	vr. 17-2
wo. 28-9	vr. 14-10	wo. 29-2	vr. 16-3
wo. 19-10	vr. 11-11	wo. 21-3	wo. 4-4
wo. 16-11	vr. 2-12	wo. 11-4	vr. 27-4
wo.7-12	vr. 23-12	wo. 9-5	vr. 1-6
		wo. 6-6	wo. 27-6

Contactgegevens

Stichting NME centrum Midden-Betuwe. Coördinator: Annemieke Jansen
postadres: Appelgaard 9, 4033 JA Lienden 0344-603758 / 06-20641777
bezoekadres na afspraak: Tielsestraat 11^b, 4043 JP Opheusden 0488-441563
mail: nmebetuwe@gmail.com website: www.nmebetuwe.nl giro: 6804722

De gegevens van NME Overbetuwe:

- CNME 't Pakhuis zie www.pakhuishemmen.nl
NME contactpersoon: Hans Cornelissen, 0488-707013 / 06-14246304 han-sc@live.nl
- Boerderij Lingezege zie www.boerderijlingezege.nl
NME contactpersoon: Netty van Cappellen, 0481-374781 netty@boerderijlingezege.nl

NME in de Betuwe

Natuur- en Milieu Educatie in de Betuwe krijgt vorm door samenwerking tussen NME Overbetuwe (dat zijn CNME 't Pakhuis en Boerderij Lingezege) en NME-centrum Midden-Betuwe. Het totale werkgebied omvat de gemeenten Overbetuwe, Neder-Betuwe en Buren.

AANBOD 2011-2012 voor groep 7-8

Een beknopt overzicht van het aanbod van het NME-centrum Betuwe, bestemd voor groep 5-6.

Meer info op de website www.nmebetuwe.nl bij aanbod voor P.O.

Heeft u uw keuze gemaakt? Reserveer dan, liefst zo snel mogelijk, via de website. Wie het eerst komt..

Materiaalzendingen

Let op: deze moet u bestellen vóór een uiterste datum. De afleverdatum staat vast.

De materiaalzendingen via het Gelderse NME-netwerk komen in een cyclus van 3 jaar terug!

1	Van Graan tot Brood	BESTELLEN: uiterlijk 25 juni 2011		
2	Materiaalzending	medio september 2011	Binnen, evt excursie	
3		<p>Met de halmen, korrels en meel van 4 soorten granen plus een maïskolf kunnen uw leerlingen kennis en ervaringen opdoen over het onderwerp "granen". Het accent ligt op het benoemen van de materialen en het volgen van het proces van 'graan tot brood'.</p> <p><i>Let op: Aansluiting met het Nationaal Schoolontbijt (1 tot 4 nov. 2011) en/of Dankdag (2 nov.) is mogelijk, evenals een bezoek aan molenaar en/of bakker. Het materiaal is langer houdbaar dus ook later te gebruiken.</i></p>		
4				
5				
6				
7				
8				

1	Wintergroenten	BESTELLEN: uiterlijk 1 november 2011		
2	Materiaalzending	januari 2012 (week 3)	Binnen, evt excursie	
3		<p>Wintergroenten is een begrip wat in onze tijd vreemd lijkt: we kopen immers jaarrond sla, tomaten, exotisch fruit etc. door teelt onder glas en import uit verre landen. Schaarse groenten in de winter? Winterkost? We leren kinderen wat Nederlandse zomer- en wintergroenten zijn. De handleiding bij het groentepakket bevat per leeftijdsgroep lessuggesties en achtergrondinformatie. Groep 7-8 gaat na hoeveel energie het kost om al die groenten nu bij de groentenboer in de winkel te krijgen.</p>		
4				
5				
6				
7				
8				

1	Tropische producten	BESTELLEN: uiterlijk 25 januari 2012		
2	Materiaalzending	mei 2012	Binnen, evt excursie	
3		<p>Een spijkerbroek, een kopje thee en (veel) chocola: heel gewoon toch? Met dit pakket maken leerlingen kennis met een breed scala aan producten die niet 'van hier' zijn maar uit de tropen komen. Zij ontdekken waar en hoe producten geteeld en verwerkt worden (o.a. kokosnoot, specerijen, katoenpluis, thee, koffie, cacao, zijde). Ook (eerlijke) handel met alle keuzes komt aan bod in de bovenbouw.</p>		
4				
5				
6				
7				
8				

kijk verder →

Leskisten, lesdozen en losse materialen

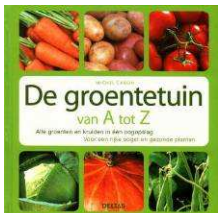
In een leskist zit een handleiding met lessuggesties, werkbladen ed plus het benodigde materiaal.
In een lesdoos zitten geen of weinig materialen. Bij 'losse materialen' zit geen handleiding.

Ik heb het!			
	Lesdoos	Seizoen: hele jaar	Binnen
3		<p>Veel kinderen met astma of COPD worden (soms onbedoeld) gepest op school. Er is weinig begrip van klasgenootjes omdat astma onzichtbaar is. Daarom heeft het Astma Fonds dit lespakket ontwikkeld. Leerkrachten kunnen hele gewone zaken als (moeite hebben met) ademen bespreekbaar maken. Meer info bij de GGD.</p>	
4			
5			
6			
7			
8			

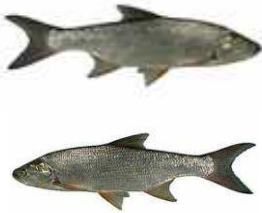
Vele soorten brood			
	Lesdoos	Seizoen: hele jaar	Binnen
7		<p>Via de geschiedenis van brood ontdekken de kinderen de verscheidenheid van broodsoorten nu. O.a. het gebruik van gist komt aan de orde. Ze doen een enquête broodconsumptie en stellen een gezond menu samen. Extra dimensie krijgt de lessenserie met een bezoek aan een bakker/bakkerswinkel en/of een broodmaaltijd op school. Zorg dan voor verschillende broodsoorten.</p>	
8			

Wereldwijde verbondenheid				
	Lesmappen	Seizoen: hele jaar	Binnen	
5	<p>Uitdagende lessen, waardoor leerlingen ontdekken hoe klein de grote wereld eigenlijk is. Relaties leggen tussen dagelijkse producten als T-shirts of pinda's en de rest van de wereld. Deze lessen haalt u zelf uit vier mappen voor de leerkracht, opgezet rondom een van de thema's: water, voedsel, kleding en vrije tijd. Iedere themamap biedt een handleiding met achtergrond informatie en de opbouw van vier lessen (zie schema hieronder) plus werkbladen en vaardigheidskaarten. In de vier mappen zit een dwarsthema uitgewerkt: reizen.</p>			
6				
7				
8				
	Kleding	Voedsel	Vrije Tijd	
				

gr	kleding	voeding	vrije tijd	water
5	wat neem je mee op reis	eten koken	wat doe je in je vrije tijd	wereld-water-puzzel
6	grondstoffen	super!	huisdieren	reizen over water
7	mode	wat de boer niet kent ..	op vakantie	waterkringloop
8	productie en vervoer	ruimtegebrek	sport	water in groente

Groentetuintje in de klas		
Lesdoos	Seizoen: lente t/m herfst	Binnen
3		<p>Groentetuintje in de klas is een project voor primair onderwijs over het kweken van groente. Gedurende 1½ schoolweek werken de leerlingen een paar minuutjes per dag mee om zaadjes en stonken uit te laten groeien tot smakelijke kiemen en groente. Er is een handleiding bijgevoegd en twee spannende introductieverhalen. Het project wordt afgesloten met het oogsten en opeten van de groente.</p>
4		
5		
6		
7		
8		

Bodemdierpjes, klein gespuis		
Leskist	Seizoen: lente t/m herfst	Binnen - Buiten
7		<p>Deze leskist bevat een handleiding en veldwerkmateriaal (zoals zoekkaarten, loepjes, insectenzuigers en petrischaaltjes) voor het uitvoeren van een aantal lessen en opdrachten rond het thema 'kleine beestjes'. Aan het begin van de les gaan de leerlingen buiten op zoek naar spinnen, mieren, of andere kriebelbeestjes. Vervolgens gaan ze aan de slag met een werkblad met vragen en opdrachten. Bevat ook een DVD met beelden uit 'Microcosmos'</p>
8		

Zoetwatervissen		
Leskist	Seizoen: vooral zomer en herfst	Binnen - Buiten
6		<p>De leerlingen krijgen informatie over vissen, de samenleving onder water en een eenvoudige voedselkringloop. Kijkend vanuit verschillende perspectieven volgt een soort lagerhuis-discussie over 'vissen' (werkwoord). Bij het water voeren de leerlingen een aantal opdrachten uit (gegevens verzamelen voor een onderzoeksrapport.) Terug op school trekken ze conclusies over de waterkwaliteit en het effect daarvan op het al dan niet voorkomen van vissen..</p>
7		

Braakballen pluizen		
Leskist	Seizoen: hele jaar	Binnen - Buiten
5		<p>In deze kleine leskist vindt u materialen die u nodig heeft om braakballen (meestal: uilenballen) te pluizen: zoekkaarten, pincetten, kwastjes, loepjes, petrischaaltjes. Verder is er een korte handleiding met informatie over het pluizen zelf en uilen in het algemeen. En een DVD met een korte film over uilen.</p>
6		
7		
8		

Watervogels, wolken, wilde planten en meer (lentethema BB)		
Leskist	Seizoen: voorjaar	Binnen - Buiten
7		<p>In de lente krijgen mensen voorjaarskriebels, schoonmaakneigingen. Ook de natuur ontwaakt weer uit de winterrust. Pril groen kleurt de bomen, de eerste insecten komen te voorschijn en de vogels beginnen weer vroeg te fluiten. Met dit lentekistje helpt u de leerlingen het begrip 'lente' verder in te kleuren. Klassikaal of in groepjes aan de slag! De thema's zijn: hommels, watervogels, wolken, wilde planten, bloembollen, straatbomen, natuurkalender.</p>
8		

Bekijk bomen, bloemen en bijen (zomertema BB)		
Leskist	Seizoen: zomer	Binnen - Buiten
	<p>Zomer: da's luieren op het strand en genieten van het mooie weer. Of van de natuur in volle bloei. Met de leerlingen kunt u naar buiten gaan en allerlei opdrachten doen rondom 7 verschillende thema's: brandnetels, bloemvormen, libellen, boomverzorging, rupsen, bijen en natuurkalender.</p>	
7		
8		

Ontdek de natuurkalender (herfstthema BB)		
Leskist	Seizoen: najaar	Binnen - Buiten
	<p>Ook al wordt er in de bovenbouw meestal geen herfsttafel meer gemaakt in de klas, u kunt met deze leerlingen het thema herfst verder inkleuren door klassikaal of in groepjes aan de gang te gaan met een of meer van deze onderwerpen: vlinders, bessen, gallen, herderstasjes, wegkruipers, natuurkalender of herfstwandeling.</p>	
7		
8		

Kunst in de Herfst		
Lesmap	Seizoen: najaar	Binnen
	<p><i>Kunst in de herfst</i> is een activiteit waarbij de kinderen leren het onderwerp herfst op een creatieve manier te verwoorden en te verbeelden. Creatief gaat verder dan knutselen: denk ook aan poëzie. U krijgt een duidelijke handleiding. Er wordt gebruik gemaakt van materialen die op school zijn of via de kinderen worden meegebracht.</p>	
7		
8		

Kale bomen en sneeuw (winterthema BB)		
Leskist	Seizoen: icoontjes	Binnen - Buiten
	<p>Kale bomen, sneeuw en ijs. Da's wintertijd. De natuur in winterslaap. Maar als je goed kijkt, zie je leven genoeg. Klassikaal of in groepjes is er van alles te zien en ontdekken door deze thema's: groenblijvers, mos, meerkoeten, knoppen, sneeuw, winterwandeling en natuurkalender.</p>	
7		
8		

De wereld onder je voeten - bovenbouw		
Leskist	Seizoen: hele jaar	Binnen
	<p>Wat zit er onder mijn voeten? Grond, aardlagen, bodemdierpjes, water en waterlopen, resten van vroegere bewoning en allerlei andere dingen. De kinderen leren via een les, een spel en een tentoonstelling meer over Ondergronds Rivierenland.</p> <p>Het spel kan in het klaslokaal gespeeld worden, de tentoonstelling kan ook in een centrale hal gezet worden.</p>	
7		
8		

Bodemreizen		
Leskist	Seizoen: hele jaar	Binnen
7 8		Bodemreizen bevat twee hoofdonderwerpen: 1. het ontstaan van aardlagen in de tijd 2. welke bodemschatten zitten er in de Nederlandse bodem, waar en wat wordt er mee gedaan?
		In Bodemreizen maken de leerlingen in max. 6 groepjes een reis naar het binnenste van de aarde (denk aan Jules Verne) om de wereld onder hun voeten te ontdekken: bodemprofiel, zand-, klei- en zoutlagen, verloren zeeën, vergane bossen, versteende dieren en nog veel meer.

Watch: Ontdek het leven in en rondom het water		
Leskist	Seizoen: lente t/m herfst	Buiten, bij een sloot of water
6 7 8		Watch draait om actief onderzoek doen naar het water in de eigen omgeving. Leerlingen verzamelen allerlei gegevens over water (zuurgraad, kleur, geur, diepte, helderheid, dikte baggerlaag, waterdieren, waterplanten, etc.). Daarmee maken zij een eigen onderzoeksrapport met behulp van een logboek. Op de website kunnen zij hun resultaten vergelijken met die van andere regio's. U krijgt een complete kist met alle benodigde veldwerkmaterialen (thermometer, helderheidschijf, pH-strookjes, dieptemeter etc.). Bij tijdig reserveren kan er een begeleider vanuit het Waterschap mee!

Zorgen voor de natuur - bovenbouw		
Leskist	Seizoen: hele jaar	Binnen - Buiten
7 8		Kinderen leren te zorgen voor de natuur. Concreet handelen staat centraal: beleven en ervaren. Maar ook waardenvorming en verantwoordelijkheid/participatie. In dit deel zijn de natuurzorgthema's: - stekken, aanplanten, knotten ed - verzorgen voorzieningen voor metselbijen, egels ed - zorgen voor een natuurgebied <i>Misschien weet uzelf wel een plek waar gewerkt zou kunnen worden. Als u voldoende begeleiders heeft, kunnen wij evt. bemiddelen bij het lenen van werkmaterialen.</i>

Natuur op de boerderij - bovenbouw		
Leskist	Seizoen: hele jaar	Binnen evt. boerderijbezoek
7 8		De kinderen maken kennis met de flora en fauna die op en rond een agrarisch bedrijf voorkomen. Er wordt ingegaan op de maatregelen die de veehouder en de fruitteler nemen om deze natuur op een goede manier te beheren. De kinderen zullen ontdekken dat natuurbeheer niet vanzelf gaat maar afhankelijk is van beslissingen en van het handelen van mensen. De behandelde thema's zijn: • het werk van fruitteler respectievelijk melkveehouder; • (weide)vogelbeheer, erfbeplanting en overhoekjes; • slootkantbeheer en poelen; • bloemrijke akkerranden en knotwilgen.

Tentoonstelling 'Landbouw en natuur op de boerderij'		
Materiaal	Seizoen: hele jaar	Binnen
7 8		<p>Op circa 20 grote platen worden een aantal kleine landschapselementen op en rond de boerderij uitgelegd, van kikkerpoel en hoogstamboom tot meidoornhaag. Veel kansen voor natuur met agrarisch natuurbeheer.</p> <p>Deze tentoonstelling is te gebruiken bij een schoolbreed of bovenbouw project over de boerderij.</p> <p><i>Als u toevallig in de buurt kleine landschapselementen weet, is het leuk om daar met de kinderen naar toe te gaan.</i></p>

De Ecologische Hoofd Structuur (EHS) in beeld		
Lesdoos	Seizoen: hele jaar	Binnen
6 7 8		<p>De ecologische hoofdstructuur is een samenhangend netwerk van natuurgebieden en verbindingen daartussen. Doel hiervan is planten en dieren niet enkel in (kleine) natuur-eilandjes volop kansen geven zich te vestigen maar ook mogelijkheden te geven via de verbindingswegen op zoek te gaan naar voedsel en/of soortgenoten. Met de educatieve spelcd-rom ontdekken en ervaren de kinderen hoe verschillende dier- en plantensoorten de EHS benutten.</p>

OntdekZelf: Geluid en tonen		
Leskist	Seizoen: hele jaar	Binnen
6 7		<p>Met eenvoudige experimenten leren de leerlingen de grondbeginselen van geluid zoals de samenhang van lengte en spanning van de snaar met de toonhoogte, geluidsoverdracht, versterken of verzwakken van geluid, constructies muziekinstrumenten en nog veel meer. Het practicummateriaal is voldoende voor 15 groepjes.</p>

OntdekZelf: Warmte		
Leskist	Seizoen: hele jaar	Binnen
6 7		<p>Leerlingen doen proefjes rondom de thema's temperatuur, verdampen en condenseren. Het smeltpunt en kookpunt van water wordt gebruikt om zelf een thermometerschaal te maken en af te lezen. Het practicummateriaal is voldoende voor 15 groepjes.</p>

Energie? Natuurlijk duurzaam!		
Leskist	Seizoen: hele jaar	Binnen
7 8		<p>Deze leskist gaat over duurzaam energiegebruik. Duurzaam energiegebruik kent 2 aspecten: zuinig omgaan met energie en duurzaam energie gebruiken. Na een inventarisatie wat de leerlingen al wel weten, gaan de leerlingen aan de slag rondom 2 vragen: 'waarom zou ik...' en 'hoe kan ik...'. Dan wordt de klas verdeeld in max. 8 groepjes die elk één experiment doen (eventueel in een extra les elk groepje nog één experiment). De afsluitende les is uitwisselen van ervaringen, ordenen en evalueren.</p>

Het broeikas effect		
Leskist	Seizoen: hele jaar	Binnen - Buiten
7 8		<p>Het broeikas effect: veel kinderen hebben er wel eens van gehoord maar wat is het nou eigenlijk, wat zijn de effecten en wat kunnen we er zélf aan doen?</p> <p>Door 11 uitdagende en leuke proefjes leren kinderen over kooldioxide en planten, over de rol van de zon, het smelten van landijs, de natuur die in de war raakt en over duurzame energie.</p> <p>Aan de hand van een vragenlijst kunnen de kinderen hun ecologische voetstap voor en na het werken met de leskist berekenen.</p> <p>Kortom: een zeer actuele leskist over klimaatverandering!</p>

Natuurlijk Energie(k)		
Leskist	Seizoen: hele jaar	Binnen
6 7		<p>De kinderen maken kennis met verschillende aspecten van duurzame energie. De lessen zijn verdeeld over vier modules: weten, doen, begrijpen en toepassen. Het stimuleert de kinderen om kritisch na te denken over het energievraagstuk. Ze doen concrete en speelse ervaringen op en leren op die manier een aantal gewoontes die bijdragen aan een duurzamer gebruik van energie.</p>

Bouwen voor de toekomst		
Leskist	Seizoen: hele jaar	Binnen - Buiten
7 8		<p>De kinderen kijken naar het bouwen van huizen in het verleden en heden. Ze gaan op speurtocht in de eigen omgeving naar milieuaspecten van bouwen en wonen. De leskist bevat topografische kaarten (1:25.000) van de West-Betuwe. In de handleiding zitten ook historische en thematische kaartfragmenten.</p> <p>Aan de hand van opdrachten gaan de leerlingen aan de slag om hun eigen buurt van de toekomst te ontwerpen. De thema's zijn: 1. Hoe het is, hoe het was; 2. Mensen veranderen de omgeving; 3. Hoe milieuvriendelijk is jouw buurt; 4. Ontwerp je eigen buurt van de toekomst.</p>

Waterkringloop		
Leskist	Seizoen: hele jaar	Binnen
7		<p>Water: er komt wereldwijd gezien niks bij, er gaat niks af. Maar waar zit het en waar gaat het naar toe? Schoon en vuil water, drink- en speelwater, zee en regen. Water is overal en erg belangrijk. En water zit in heel veel kringlopen.</p> <p>De leerlingen gaan in tweetallen een aantal proefjes en opdrachten uitvoeren. De antwoorden die ze hierbij vinden, worden gebruikt bij de evaluatie waarin ze met diezelfde tweetallen het waterkringloopspel gaan spelen. U kunt kiezen uit één watermiddag òf 2-3 lessen.</p>

Ontwerp je wijk		
Lesmap	Seizoen: hele jaar	Binnen
7		<p>De leerlingen staan in de schoenen van stedenbouwkundigen. Ze plakken een wijk in elkaar. Ze bedenken of het een rustige of drukke wijk wordt. Wat voor woningen er staan: villa's, rijtjeshuizen of flats. Is er veel ruimte voor sport of recreatie? Of voor natuur?</p> <p>Dit spel is ook prima geschikt om jongeren te betrekken bij plannen als wijkreconstructies (in kader van burgerparticipatie).</p>
8		

Sarah's Wereld		
Leskist	Seizoen: hele jaar	Binnen
6		<p>Via de 11- jarige Sarah komen de kinderen met verschillende situaties in aanraking. Ze denken na over allerlei bedreigde dieren, ze volgen de weg van een colablikje, ze doen boodschappen voor Sarah's verjaardag en ze bekijken het energiegebruik op school en/of thuis. Hierdoor gaan ze nadenken over hun eigen handelen. Hoe verhoudt zich dat tot de leefomgeving? De leerlingen leren op een speelse manier de begrippen <i>duurzaamheid</i>, <i>consumptief gedrag</i> en <i>ecologische rugzak</i>. En leren hoe je minder milieubelastende / duurzamere keuzes kunt maken.</p>
7		
8		

Sarah en de gemeente		
Leskist	Seizoen: hele jaar	Binnen
6		<p>Als de leerlingen de leskoffer Sarah's Wereld gehad hebben, is een vervolgmodule mogelijk in de vorm van onderzoek doen naar duurzaamheid in de gemeente. Leerlingen gaan aan de hand van thema's op zoek naar knelpunten. Ze formuleren hierover vragen en eventueel tips / oplossingen aan de gemeente (bijv. aan de wethouder).</p>
7		
8		

1 Over de pot en de put: Archeo 4030		
2 leskist	Seizoen: hele jaar	Binnen - Buiten
3		<p>Tanden poetsen, toilet doorspoelen, (af)wassen: in huis maken we water vies en spoelen het weg door een putje. Ook het water dat buiten 'valt' in de vorm van sneeuw of regen verdwijnt. Voor gr 7-8 is 'Archeo 4030' ontwikkeld: Vanuit een archeologisch onderzoek in 4030 onderzoeken de kinderen het rioolstelsel van nu.</p>
4		
5		
6		
7		
8		

Sterren en Planeten		
Leskist	Seizoen: hele jaar	Binnen - Buiten
6		<p>Het zonnestelsel met haar planeten: hang de modellen uit de kist op schaal op in de klas. Vertel tijdens één of enkele lessen over de zon, de maan, de aarde en de sterrenbeelden. Gebruik uw eigen methode of de cd-rom. U kunt een leestafel inrichten met de boeken. Ook leuk te gebruiken bij een schoolkamp: in een nachtspel sterren kijken of een excursie naar een sterrenwacht.</p>
7		
8		

Kids for animals met o.a. het Dierenbeschermingspel		
Leskist	Seizoen: hele jaar	Binnen
3		<p>Met het lesspel maken de leerlingen op een leuke en spannende manier kennis met dierenwelzijn. Het spel bestaat uit 24 quizvragen die zijn voorzien van videofragmenten op DVD. Een respectvolle omgang met dieren staat hierin centraal. De vragen zijn verdeeld over verschillende thema's en steeds in 3 niveaus.</p> <p>Verder in de leskist een aantal themakranten met verwerkingsbladen over verschillende onderwerpen zoals 'het dierenasiel' en huisdieren.</p>
4		
5		
6		
7		
8		

Aarde & Wormen voor Waarden & Normen (AWWN)		
Lesmap	Seizoen: hele jaar	Binnen - Buiten
5		<p>Aarde en Wormen: dat gaat over natuur, de leefomgeving, herkenbaar NME.</p> <p>Waarden en Normen: dat is sociale binding en betrokkenheid, actief burgerschap, filosofie.</p> <p>Met de methode <i>Aarde & Wormen voor Waarden & Normen</i> kunt u op school invulling geven aan actief burgerschap in relatie tot onze leefomgeving. Door kinderen, na het leren en zelf ontdekken van de natuur te laten filosoferen over maatschappelijke vraagstukken (waarin natuur de hoofdrol speelt). Zo worden ze zich bewust van verschillende dilemma's in het leven en ontdekken ze wat hun eigen mogelijkheden / keuzes (kunnen) zijn.</p> <p>Er zijn 8 verschillende thema's: Zin in zorg - Dood en leven - Ik en de ander - Dierenmanieren - Net nep - Bruikbaar afval - Kennis voor waarde - Waarde voor natuur.</p>
6		
7		
8		
8		

1 Los te lenen materiaal voor bijvoorbeeld veldwerk en/of excursie		
Materiaal	Seizoen: hele jaar	Buiten
3		<p>Een verzameling materialen als verzamelbakken, emmertjes, schepjes, loeppotjes, pincetten enz waarmee u de kinderen tijdens een buitenactiviteit kunt laten werken. En afhankelijk van het thema hierbij een aantal zoekkaarten.</p> <p>Verschillende sets (herfst / water / enz.)</p>
4		
5		
6		
7		
8		

Doe-het-zelf lessen en projecten

Doe-het-zelf lessen en project-dagen sluiten aan bij landelijke thema weken of dagen. Bij projecten vindt u onderwerpen die ook geschikt zijn voor een schoolbreed project.

1 Groene Voetstappen		
Doe Het Zelf-Les	12-18 september 2011	Binnen - Buiten
3		<p>Deze week gaan basisschoolleerlingen in Nederland (en veel andere Europese landen!) weer 'Groene Voetstappen' verzamelen door een hele week lopend en fietsend naar school te komen. Elke dag besteedt u ongeveer 15 minuten aan het hoe en waarom van deze actie d.m.v. eenvoudige opdrachten. Welke school wordt kampioen Groene Voetstappen verzamelen??</p>
4		
5		
6		
7		
8		

Vogels op school, in winter en lente		
Project	Seizoen: jan-feb-mrt 2012	Binnen - Buiten
	De kinderen maken kennis met vogels bij hen in de buurt. Het winterseizoen en het broedseizoen staan centraal omdat dan de vogels het meest zichtbaar zijn. Stand- en trekvogels, voedsel en bijvoeren in de winter en het nestelen komen aan bod. Meedoen aan de Nationale Tuinvogeltelling stimuleert kinderen de vogels in de (school)tuin goed te observeren.	

1 Warme Truiendag		
Project-dag	10 februari 2012	Binnen - Buiten
	Op 10 februari 2012 vindt de landelijke Warme truiendag plaats. Op deze dag kunt u de verwarming enkele graden lager zetten en de leerlingen vragen die dag in een extra warme trui naar school te komen. Meer tips staan in de bijlage op de website. Waarom de warme truiendag? De verwarming 1 graad lager betekent 7 % minder energieverbruik en dus 7 % minder CO2 uitstoot. Hiermee kun je het klimaat sparen zonder comfort verlies.	

1 Zwerfafval, mooi niet!		
Project	Seizoen: hele jaar	Binnen - Buiten
	Het uitgangspunt in dit project is het bewerkstelligen van gedragsverandering: voorkomen van zwerfafval. Inhoudelijk worden voor de 4 bouwen dezelfde 3 onderwerpen uitgewerkt: rondslingerende rommel - waar komt die rotzooi toch vandaan? - in de prullenbak ermee! <i>In maart hebben we altijd een zwerfafvalproject voor groep 3 en 6 (wat ook schoolbreed uitgevoerd kan worden) in/rond de Week van Nederland Schoon (met veel aandacht in de media).</i>	

1 Smaakkoffer		
Project	Seizoen: hele jaar	Binnen
	We weten allemaal dat je minder lekker eet wanneer je erg verkouden bent: als je niet goed kunt ruiken, smaakt het eten gewoon minder. Maar zonder dat we het onszelf realiseren, heeft ook de kleur van een product invloed op onze smaak en/of eetgewoonten uit onze cultuur. Met deze Smaakkoffer maken u en de leerlingen al proevende kennis met smaken en geuren. Digitaal kunt u per bouw de werkbladen ed downloaden via de website www.smaaklessen.nl Enthousiast geworden?!	

kijk verder →

1	Waterkoffer	
2	Project	Seizoen: hele jaar Binnen - Buiten
3		Waterschap Rivierenland heeft een Waterkoffer ontwikkeld. De koffer bevat verschillende lespakketten, boeken, DVD's, CD's en lessuggesties als aanvulling op de lessen over water uit het NME-aanbod.
4		<i>Het Waterschap biedt eveneens de mogelijkheid in te schrijven voor een (gratis) gastles over water op uw school. U kunt zich hiervoor ook rechtstreeks aanmelden via de website van het waterschap (www.waterschaprivierenland.nl).</i>
5		
6		
7		
8		

1	Bomen	
2	Project	Seizoen: hele jaar Binnen - Buiten
3		De boom in de breedste zin van het woord komt aan bod: van het verkennen van de boom zelf, het vergelijken van allerlei soorten bomen, ontdekken van de dieren in en om de boom papier maken. In de bomenmap zijn activiteiten en leerlingenbladen uitgesplitst voor 4 verschillende leeftijdsgroepen rond 4 verschillende invalshoeken; beleven, verzamelen, vergelijken, verklaren.
4		
5		
6		
7		
8		

Lessen en Excursies

Met verschillende externe aanbieders zijn wij bezig een aanbod van 'buitenlessen' te realiseren. U gaat dan met de leerlingen onder begeleiding van een of meer gastdocenten op een boerderij of buitenlocatie aan de slag.

Voor de bovenbouw zijn sowieso al de volgende excursies beschikbaar:

- Dwalen en doen tussen het groen (in het Hemmense Bos)
- Tuinderij-excursie om te leren waar ons eten vandaan komt
- Van bloesem tot appelmoes (in Buren)
- In de boomgaard: rapen en proeven (locatie in Overbetuwe-oost)
- Gastlessen en excursies van het Waterschap
- Ontdek bos en poel in de Bremerton (najaar- en voorjaarversie)
- Ontdek duurzaamheid bij het waterschap
- Op bezoek bij de imker
- Vogels in het voorjaar (locatie: Hemmen)
- Volkstuin Elst: eten van het land

Op de website vindt u het (gestaag groeiende) volledige aanbod en de omschrijvingen.